

2209.1015-Archive-270



ЛЬВІВСЬКА
КОМПЛЕКСНА
АРХІТЕКТУРНО-
РЕСТАВРАЦІЙНА
МАЙСТЕРНЯ

ДЕРЖБУД УРСР
УКРАЇНСЬКЕ СПЕЦІАЛЬНЕ
НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНЕ
ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ
НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ
ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ
«УКРПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

Пам'ятка архітектури XII-XIX ст.
Костьол Івана Хрестителя у
Львові. Ескізний проект рес-
таврації пам'ятки.

м. Львів

5
198 р.



Управління
охорони
історичного
середовища

Львівський
центр охорони історичного
середовища

ДЕРЖБУД УРСР - УСНРБУ
УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ
ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ "УКРПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ"
Л Ї В І В С Ь К А
КОМПЛЕКСНА АРХІТЕКТУРНО-РЕСТАВРАЦІЙНА МАЙСТЕРНЯ

Пам'ятка архітектури ХІІ-ХІХст.
костю Івана Хрестителя у
Львові
/охор. № 1334/

Ескізний проект реставрації пам'ятки

Том 3

Шифр 85-41

Начальник ЛКАРМ

Головний архітектор ЛКАРМ

Головний архітектор проєктів

І.Могитич

І.Ковалишин

Н.Кушнір

Львів - 1985

Замовник: ДІАЗ у м. Львові

Стадія: Ескізний проект

Авторський колектив і відповідальні виконавці

Прізвище, ім'я, по-батькові : Посада		: Ступінь участі в розробці
Могитич І.Р.	Нач. ЛКАРМ	Керівник авт.колективу
Швець В.Я.	Кер.гр.	Автор
Алінаускене Л.Л.	Ст.архіт.	Автор
Лінинська Х.П.	Архітектор	при участі
Габалевич В.М.	Архітектор	При участі
Музика О.Б.	Архітектор	При участі
Скочна Л.І.	Ст.технік	При участі



Управління
охорони
історичного
середовища



Центр міської історії
Center for Urban History

Головний архітектор проєкту

А.Кушнір

Склад документації по договору № 85-4І від 24 січня 1985 року по пам'ятці архітектури ХІІ-ХІХст. костьолу Івана Хрестителя у Львові.

Том І

Узагальнення матеріалів досліджень

Книга І Графічна частина

Книга 2 Текстова частина

Том 2

Обміри конструкцій даху та інших виявлених на стриху конструкцій.

Фотофіксація з анотацією.

Том 3

Ескізний проект реставрації пам'ятки.

Том 4

Робочі креслення реставрації.

Том 5

Кошторис вартості реставраційних робіт.



Управління
охорони
історичного
середовища



Центр міської історії
Center for Urban History

Склад тому

- 1. Пояснювальна записка**
- 2. Експозиційний матеріал**

ст. 5

ст. 10



Управління
охорони
історичного
середовища



Центр міської історії
Center for Urban History

Пояснювальна записка.



Управління
охорони
історичного
середовища



Центр міської історії
Center for Urban History



Дослідження пам'ятки архітектури XIII-XIX ст. колишнього костіолу Івана Хрестителя у Львові дозволили повністю відтворити складну будівельну історію храму. Під пізнішими нашаруваннями були виявлені конструкції і деталі первісного давньоруського храму, збудованого на рубежі XII і XIII ст. На протязі століть пам'ятка перетерпіла багато ремонтів і перебудов, остання з яких була здійснена в 1887 р. під керівництвом архітектора В. Захарієвича. В результаті будівля набула сучасного вигляду.

Матеріали натурних досліджень, археологічних розкопок та іконографічний матеріал дозволяють відтворити кожен з будівельних періодів. Але з огляду на історичну та архітектурну цінність пам'ятки проектом реставрації пропонується відтворити саме первісний вигляд храму. /Див. Том I Кн. 2 ст./

Для цього необхідно виконати наступні роботи.

А. Екстер'єр пам'ятки.

В першу чергу необхідно провести докладне інженерне обстеження будівлі і розробити міроприємства по забезпеченні збереженості пам'ятки під час виробництва реставраційних робіт. Це дуже важлива вимога, бо в процесі робіт буде здійснено багато розбірок, що змінить систему конструкцій будівлі і зменшить їх несучу здатність.

Проектом пропонується повна розбірка всіх добудов до основного об'єму - обох ризниць та західного присінка з допоміжними приміщеннями. Це дозволить повністю розкрити зовнішню поверхню стін пам'ятки і відкриває приховані первісні декоративні елементи на фасадах пам'ятки - аркатура та білокам'яні лопатки. Розбирання ризниць може також дати нові матеріали, які доповнять результати вже проведених досліджень.

На східному фасаді пам'ятки розбирається докладка щипця і повертаються йому первісні риси. Щипець реставрується і зверху на нього укладаються паранетні плити з білого каменю. Сучасне розрубане кругле вікно закладається і на його місце встановлюється вузьке

віконце в білокам'яному обрамленні. Існуючі віконця по обидва боки апсиди реставруються. Білокам'яні наріжники протезуються кам'яними блоками. Реставрується цоколь.

Кладка стін апсиди розбирається до рівня обрізу первісної стіни, кладеної з брускової великорозмірної цегли. Повністю усувається пізніший декор /аркатура, пілястри/. Стіни апсиди протезуються в місцях вивалів. Реставрується обрамлення хрестового вікна в східній стіні апсиди. Реставрується цоколь. Великі вікна в південно-східній та північно-східній гранях апсиди закладаються.

На північній стіні основного об'єму пам'ятки розбирається кладка стіни до первісного рівня. Велике вікно в західній половині стіни закладається. Так само закладається і дверний проріз, що вів в ризницю. Відтворюється білокам'яна лопатка, що обмежує площину стіни з даходу, а існуючі дві лопатки реставруються. На місці закладеного вікна між центральною та західною лопатками відтворюється декоративна аркатура з двох спарених арок по зразку збережених. Реставрується білокам'яний кронштейн існуючої аркатури. В центральній широкій білокам'яній лопатці влаштовується дверний проріз та вікно над ним. Реставрується цоколь.

Такі самі роботи проводяться на північному фасаді. Але всі три лопатки тут однакової ширини. В центральній лопатці реставрується віконний проріз.

В результаті перебудови 1866р. західний фасад був цілком змінений і втратив свій первісний вигляд. Для реставрації цього фасаду був використаний іконографічний матеріал. Це рисунок К. Келісінського з 1837р. та фото 1869р. /див. Том-1-1, 1978р. Паспортизація пам'ятки, ст.13, фото 1,2/ На цих зображеннях чітко видно, що до перебудови 1861р. західний фасад мав такий самий декор як північний, і південний фасади пам'ятки. Площина фасаду ділилась на дві рівні частини білокам'яними лопатками між якими були влаштовані декоративні арки. Центральна лопатка була широка /як на південному фасаді/ і в ній влаштовувались ві-



конний та дверний прорізи. Щипець по формі відповідає щипцю східного фасаду.

Над центральною лопаткою влаштовується ніша в стіні, а ще вище - в щипці невелике вікно в білокам'яному обрамленні.

Повністю змінюється форма даху. Він стає крутим відповідно до форми щипців. Конструкції даху відновлюються по існуючих в східному щипці слідах. Дещо змінюється і форма даху апсиди. Дахи покриваються гонтами в три шари.

На всіх фасадах пам'ятки цегляні поверхні тинькуються вапняно-піщаним розчином під рукавицю. Ділянки добре збереженої первісної помазки закріплюються і експонуються як зондажі.

Б. Інтер'єр пам'ятки.

Проектом реставрації передбачається повне відтворення первісного інтер'єру пам'ятки.

По формі збереженого фундаменту апсиди та по залишках підпругної арки над прорізом центральної апсиди відтворюється первісний вигляд апсиди. По обидва боки від центральної апсиди реставруються дві маленькі прямокутні в плані апсидки з перемичками трилистної форми з білого каменю.

Відтворюється зімкнуте склепіння центральної апсиди по слідах на східній стіні нави.

Весь сучасний декор знімається і розкриваються первісні стіни пам'ятки. В південній стіні відтворюється дверна та віконна ніші і реставрується збережена ніша з стінописом.

Так само реставрується північна стіна храму. По збережених виступах фундаментів та по штрабах в стінах відновлюється арка емпори і влаштовується дерев'яний настил емпори, сходи та перила.

В західній стіні пробивається віконний проріз.

Повністю демонтується існуюче плескате склепіння. Нове склепіння у формі піднятої трициркульної арки формується по збереженому уступі на східній стіні нави. Склепіння може бути виконане несправжнє - тиньк по

металевій сітці. Важливо вірно відтворити його форму.

Всі цегляні поверхні в інтер'єрі тинькуються. Збережені фрагменти старих тиньків закріплюються і експонуються.

Підлога храму викладається керамічними поливаними плитками розміром 10х10 см. В підлозі влаштовуються експозиційні шахти для того, щоб можна було експонувати відкриті захоронення.

В процесі виробництва робіт можуть бути виявлені нові матеріали, які внесуть зміни в проект. Ці зміни будуть погоджуватись в процесі авторського нагляду.

Після закінчення робіт на обрамленні західних дверей праворуч від входу вирізьбити напис: "Реставраційні роботи проведені в 19.....р."



Управління
охорони
історичного
середовища



Центр міської історії
Center for Urban History

ЕКСПОЗИЦІЙНИЙ МАТЕРІАЛ

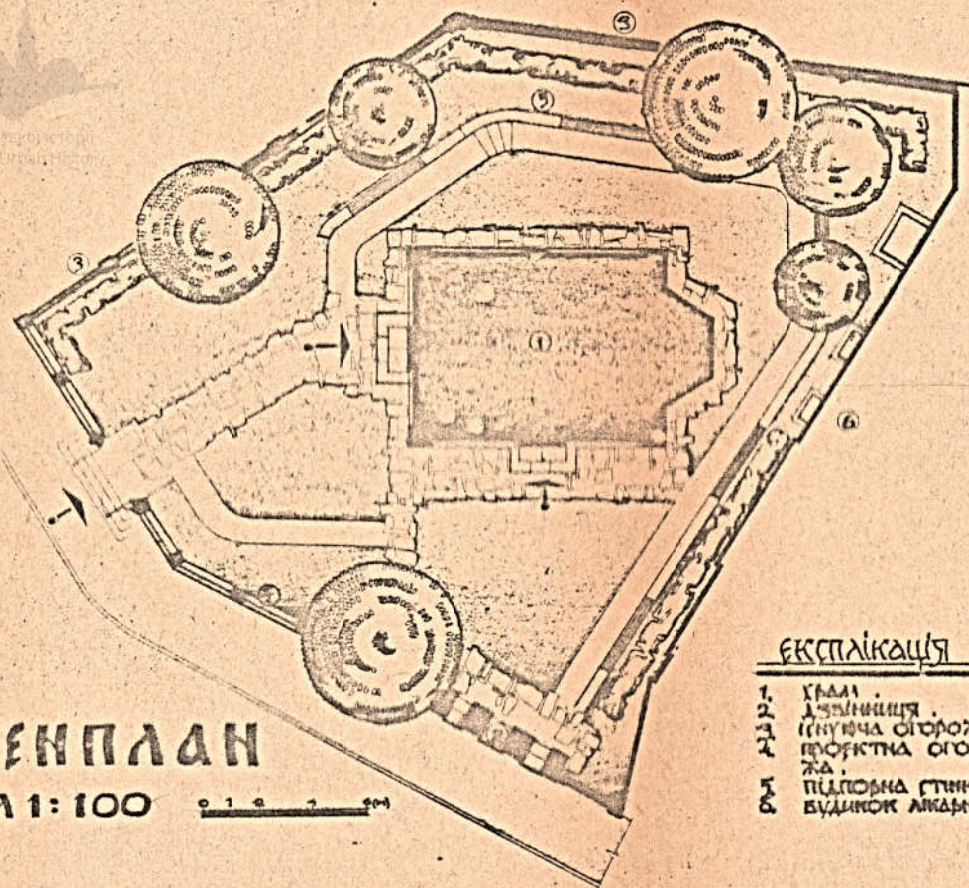


Управління
охорони
історичного
середовища



Центр міської історії
Center for Urban History

Пам'ятка архітектури XIII ст. Храм Івана Хрестителя в Львові ПРОЕКТ РЕСТАВРАЦІЇ.



ГЕНПЛАН

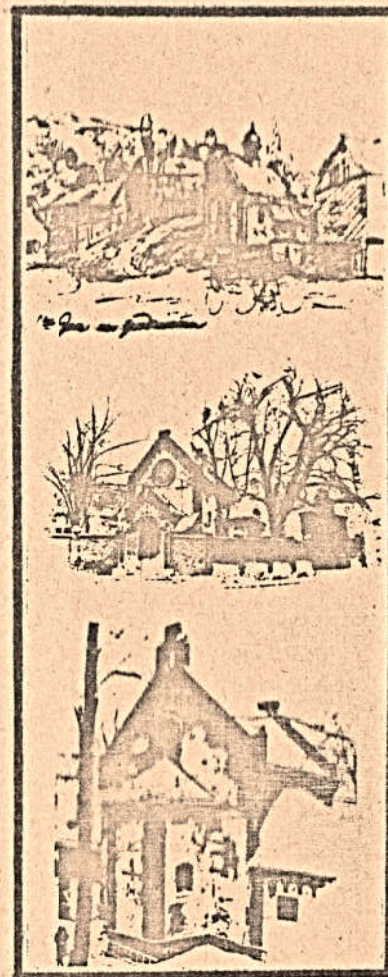
М 1:100 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ЕКСПЛІКАЦІЯ

1. ХРАМ.
2. ЗОВНІШНЯ ОГОРОЖА.
3. ПРОЄКТНА ОГОРОЖА.
4. ПІДПОРНА СТІНКА.
5. БУДИНОК ЛКАРНІ.



ІСН. КАРТ. — ПОПІСНИЙ І.Р.
ГОЛ. АРХ. КАРТ. — КОВАЛЕНКО І.М.
ГОЛ. — КУШНІР Я.О.



1

1

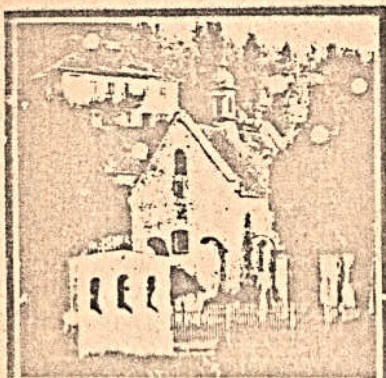
2

3

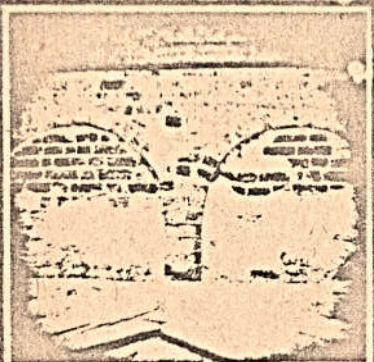


Управління
охорони
історичної
спадщини

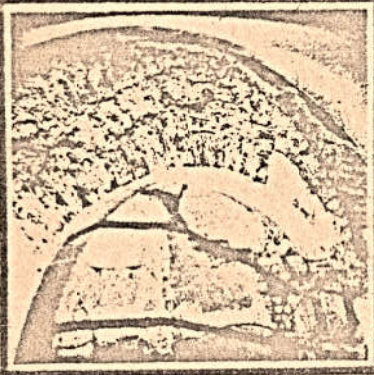
4



5

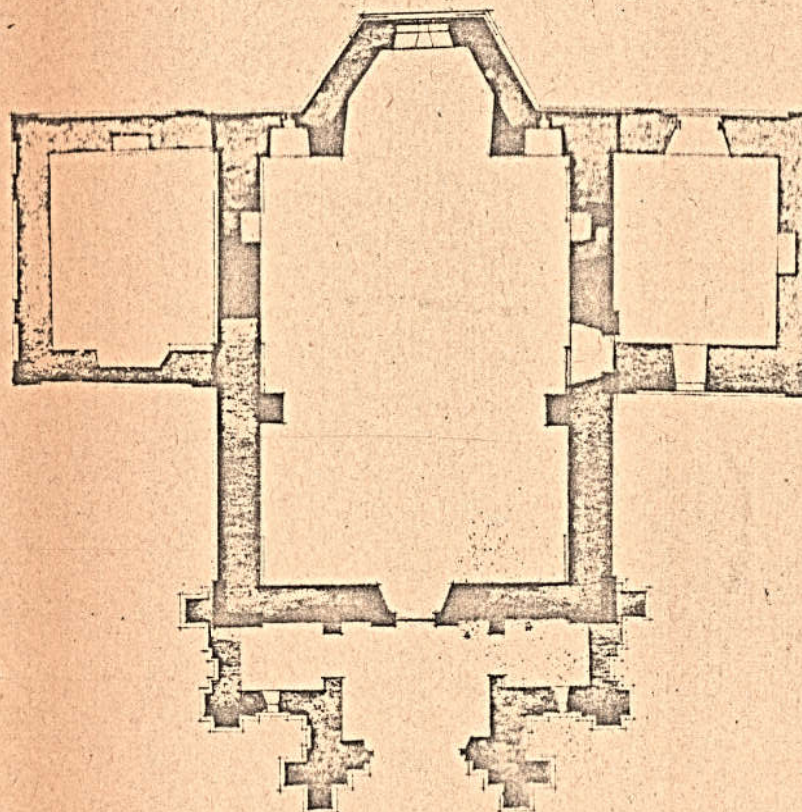


6



РЕКОНСТРУКЦІЯ ПЛАНУ

М 1:50



АНОТАЦІЯ

1. Рисунок 1837 р.
М. КЕЛІСІНСЬКОГО
2. Західний фасад
1084 р.
3. Східний фасад
1084 р.
4. Фото т. Ш. Ш. Ш. Ш.
1860 р.
5. Фрагмент декору
північного фасаду
6. Східний фасад
арки апсиди

■ СТІНИ ПЕРВІСНОГО
ОБ'ЄМУ ХРАМУ,
ЩО ЗБЕРІГАЮТЬСЯ

■ ДОКЛАДКА І
ВІДТВОРЕННЯ
ВТРАЧЕНИХ ЧАСТИН

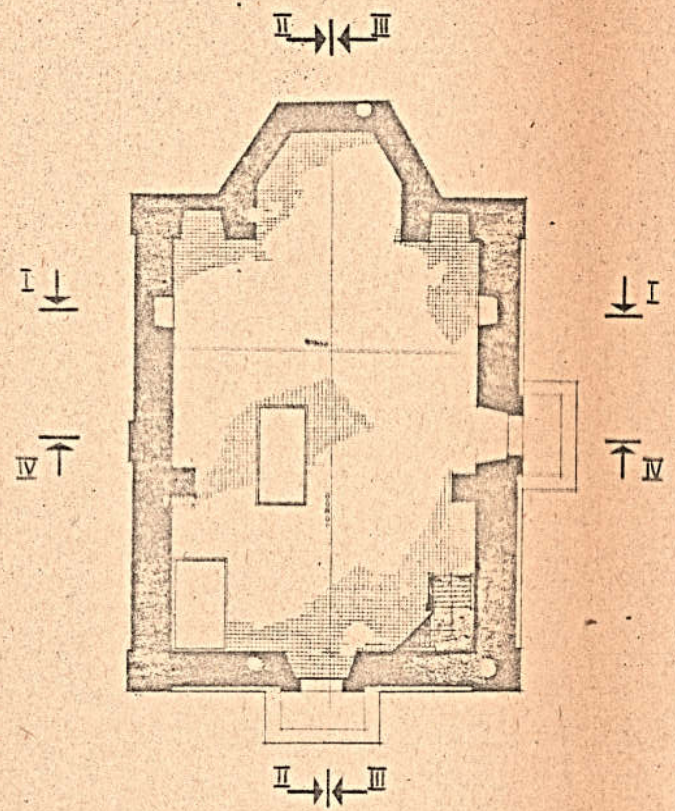
■ ВОЗВІРКА
НИЗШИХ ЛОВУДОВ
І ЗАКЛАДОК

2



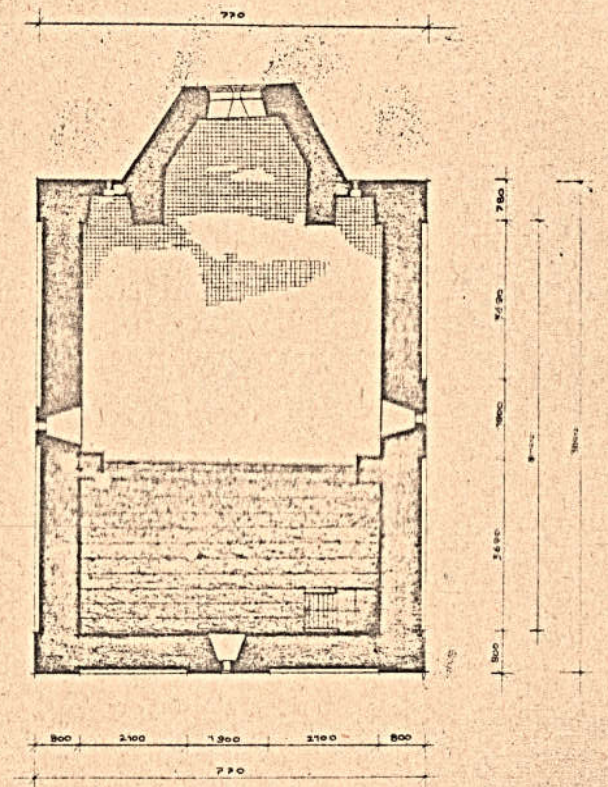
Львівський
історичний
центр досліджень
та документації

3



ПЛАН НА ВІДМ.
+ 1.000 м

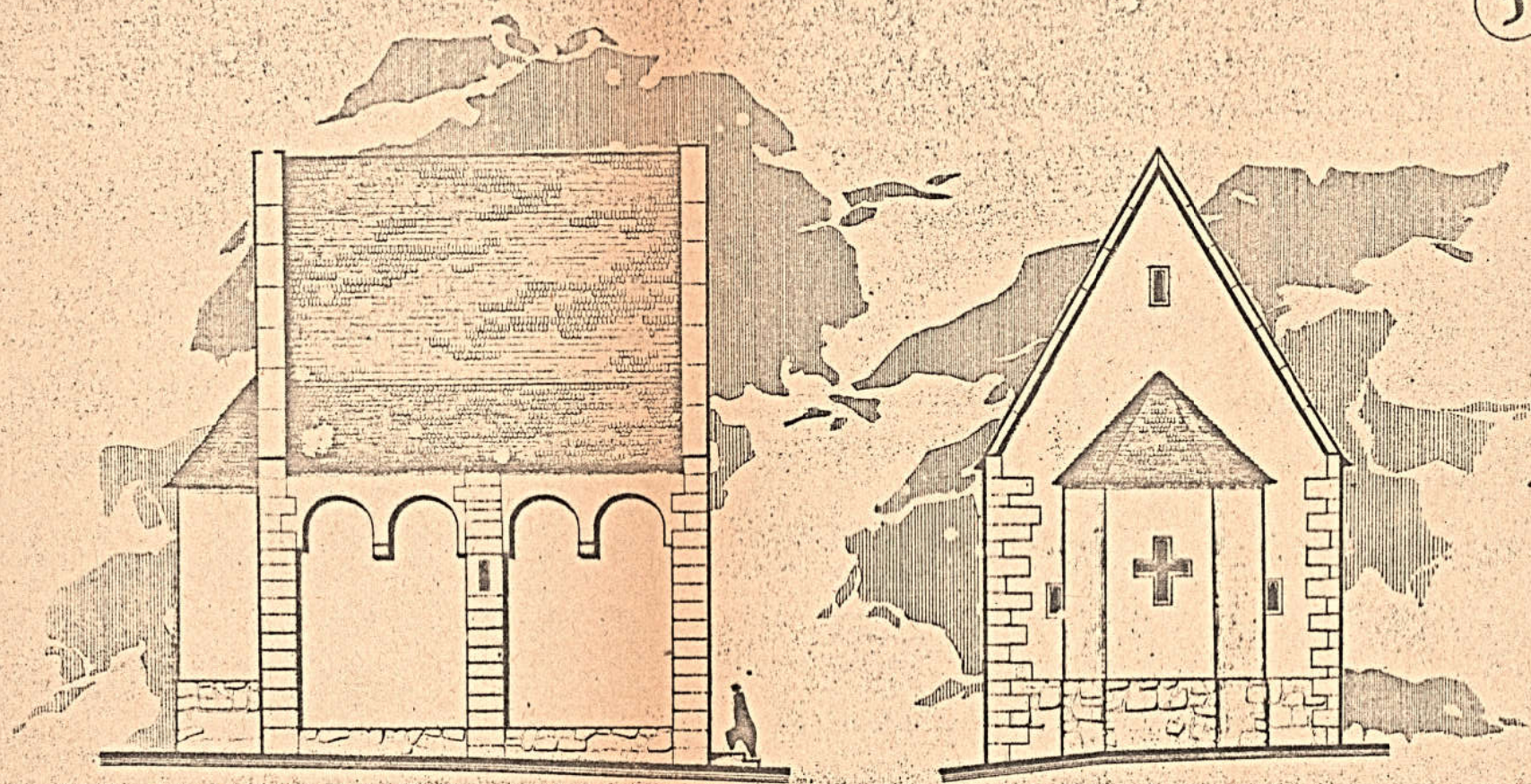
М 1:50



ПЛАН НА ВІДМ.
+ 3.500 м



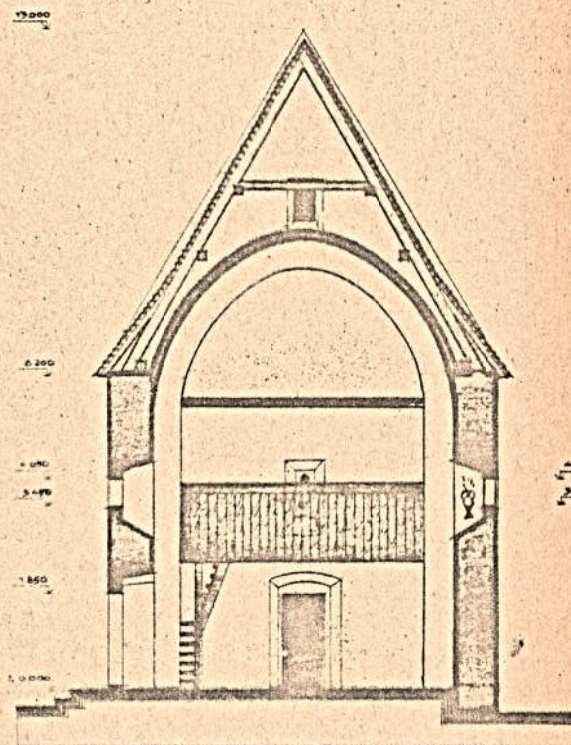
Західний Фасад м 1:50 Південний Фасад



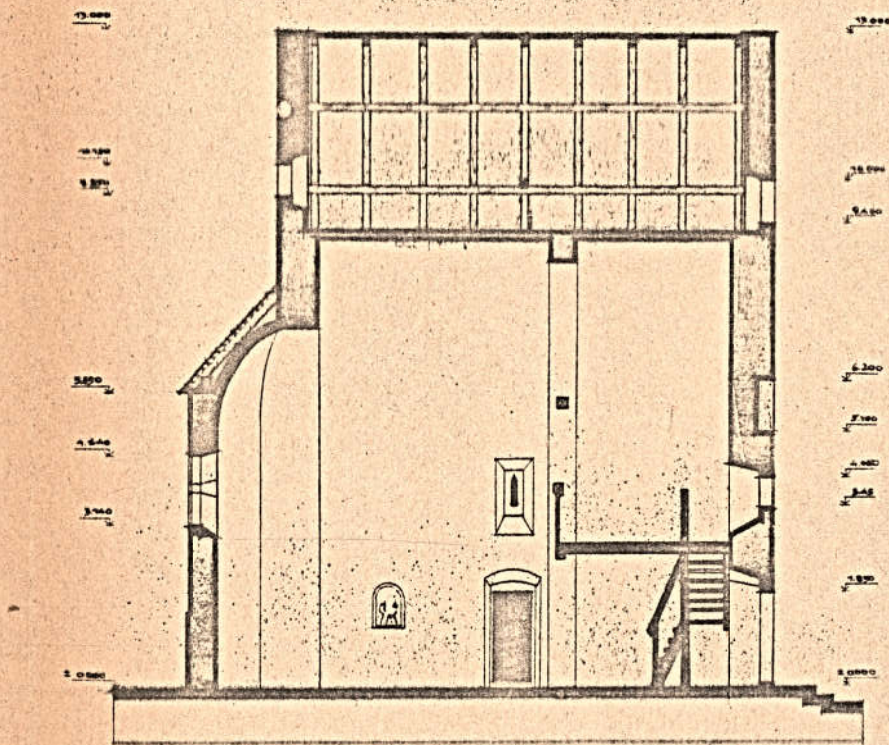
північний фасад

м 1:50

східний фасад

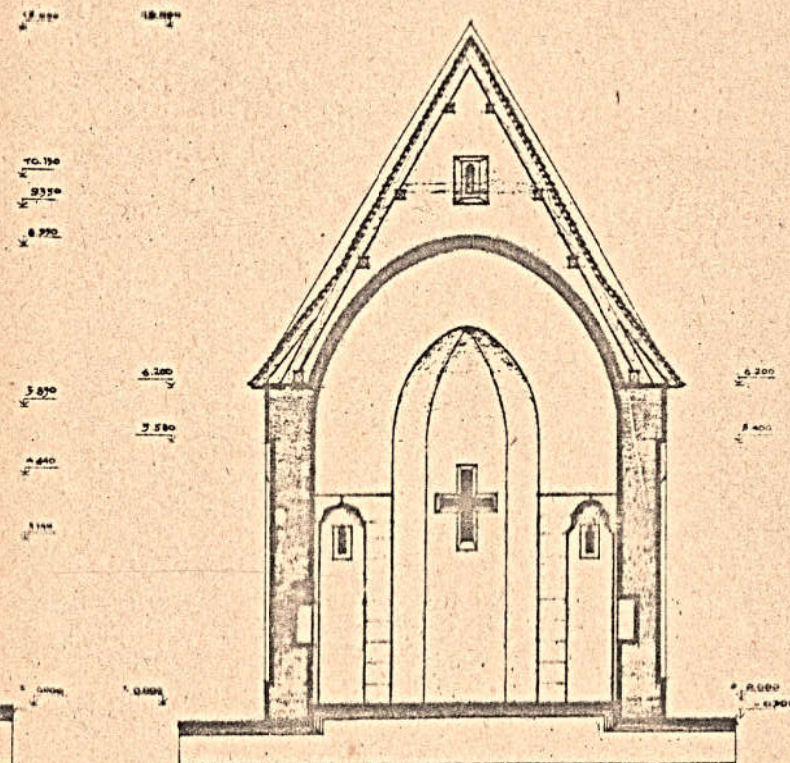
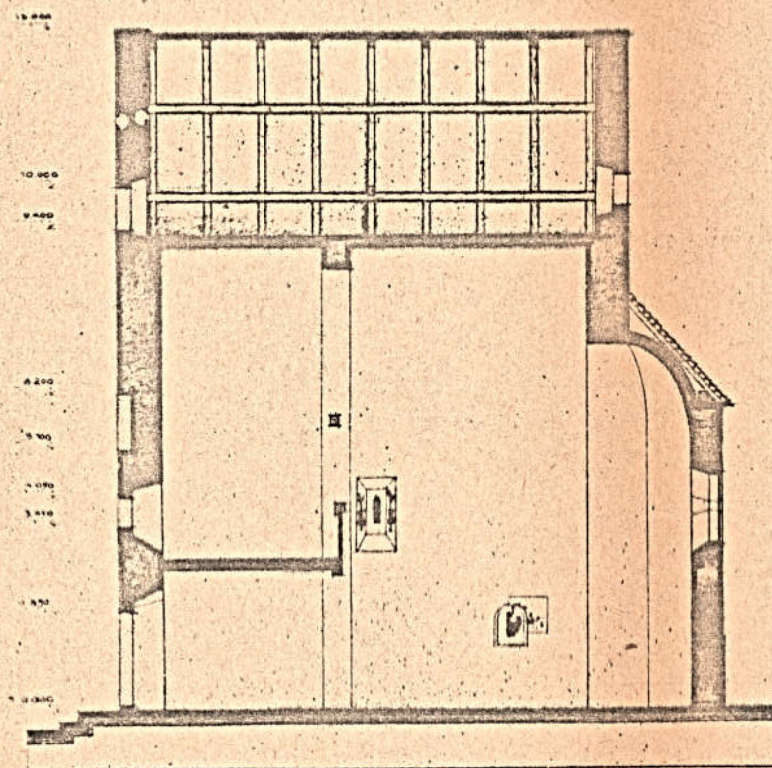


POЗPІЗ I-I



POЗPІЗ II-II

М 1:50



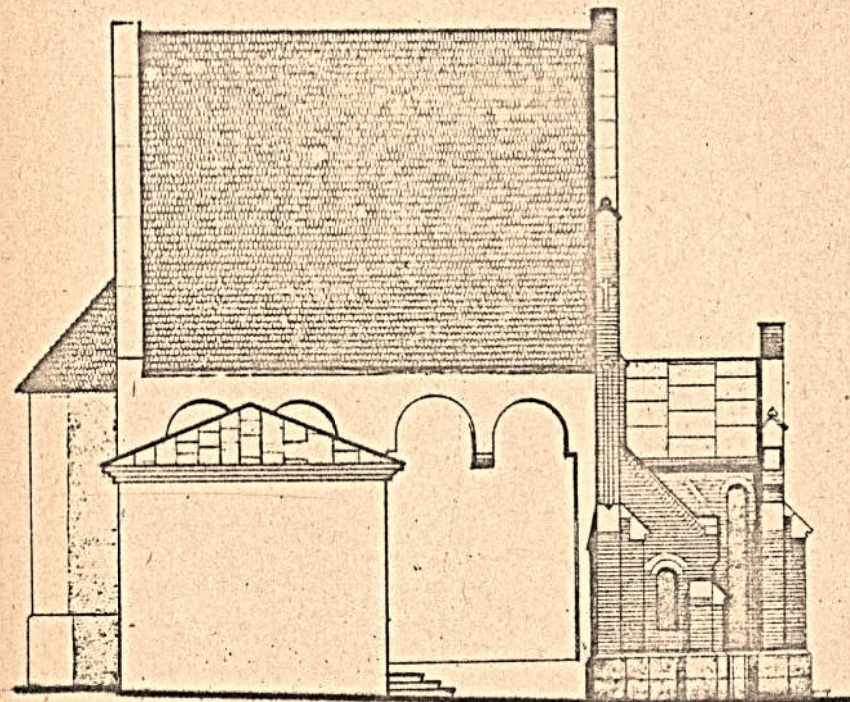
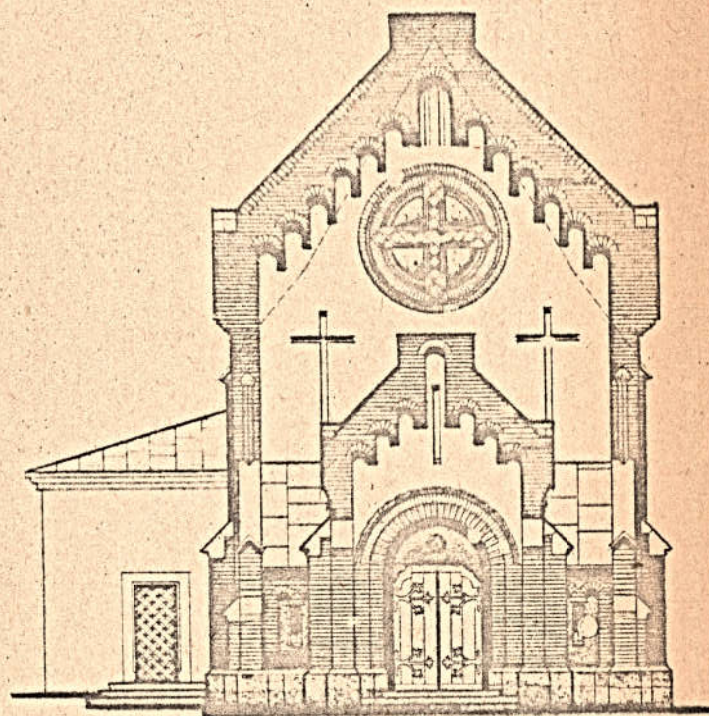
РОЗРІЗ III-III

М 1:50

РОЗРІЗ IV-IV

ВАРІАНТ

8



Західний фасад м 1:50 Північний фасад